

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1056

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Dahl, Rita			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Vanhasuomalaisuutta uusintamassa : Ulko- ja turvallisuuspoliittinen retoriikka kokoomuksen ja SDP:n ryhmäpuheenvuoroissa vuosina 1995-2000			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-04-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 145 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää kokoomuksen ja SDP:n eduskuntaryhmien Euroopan unionin jäsenyyden aikaisissa (1995-2000) ulko- ja turvallisuuspoliittisissa ryhmäpuheenvuoroissa käytettyjä retorisia perusteluja perelmanilaisen uuden retoriikan käsitteiden avulla. Näitä täydennetään kirjallisuustieteilijä Kenneth Burken kehittämän identifiikaation käsitteellä, jonka avulla tarkastellaan ryhmäpuheenvuoroissa ilmeneviä puhujarakenteita. Näin mahdollistuu Perelmanin teoriarakennelman täydentäminen puhujan ja yleisöjen välisten suhteiden tarkastelemiseksi. Perelmanin universaaliyleisön epämääräisyyttä korjataan “kuvitteellisen yleisön” käsitteellä. Retorisen analyysin lisäksi tarkastellaan barthesilaisen myyttianalyysin kautta ryhmäpuheenvuoroissa ilmeneviä turvallisuuskäsityksiä. Ryhmäpuheenvuoroista etsitään mahdollista vastaavuutta 1800-luvulta peräisin olevan vanhasuomalaisen ajattelun kansallisten yhtenäistämisajatusten ja niille 1900-luvulla jatkoa merkinneiden Paasikiven ja Kekkonen kansalliseen eheyttämiseen liittyvien ajatusten ja ulkopoliittisten näkemysten kanssa. Tutkimus merkitsee samalla yritystä testata, tuotetaanko perinteisenä konsensuaalisen puhunnan alueena toiminutta ulko- ja turvallisuuspoliittista puhetta uusilla konsensuaalisuuden ehdoilla EU-jäsenyyden aikana vai saako se aikaan mielipide-eroja.</p> <p>Tutkimuskohteina ovat olleet kokoomuksen 14 ja SDP:n 12 ulko- ja turvallisuuspoliittista ryhmäpuheenvuoroa. Kontekstina on tuotu esiin EU:n poliittisen ulottuvuuden kehittymisen historia, vanhasuomalaisen ajattelun perusteet 1800-luvulta 1900-luvulle ja eduskuntaryhmien ryhmäsihteereiden näkemykset ryhmäpuheenvuorojen laatimisen prosessista. Näistä tutkimuksen vertailuasetelman kannalta keskeisin on vanhasuomalaisen ajattelun perusteiden esittely. Teoreettisen taustan työlle muodostaa kielen poliittisuuden ja politiikan kielen erityispiirteiden pohtiminen sekä Perelmanin uuden retoriikan keskeisten käsitteiden ja Barthesin myyttitutkimuksen valottaminen.</p> <p>Tutkimuksessa on havaittu retoristen esisopimusten ja perusteluiden toimivan toisiaan vahvistavasti sekä kokoomuksella että SDP:llä. Keskeisenä esisopimuksena esitetty uusi turvallisuustodellisuus epävarman ontologian hallitsemana olemuksena varmuullistetaan perustelutason turvallisuuspoliittisen kokonaisuuden ajatuksen avulla. Suomi velvollistetaan osallistumaan tämän kokonaisuuden osana toimimiseen rauhanturvaosaamisensa nojalla. Perustelut ovat molempien puolueiden osalta yllättävän yhdenmukaisia ja vanhasuomalainen ajattelu heijastuu uuteen muotoon puettuna sekä kokoomuksen että SDP:n puhunnassa. Vanhasuomalainen ”kansan kokonaisuuden tahtoon” vetoaminen on muuntunut tärkeydeksi toimia ”idealisoidun kansojen kokonaisuuden” jäsenenä, jossa kansallisuuden arvo muodostuu onnistuneesta kokonaisuuden osana toimimisesta.</p> <p>Myyttitasolla heijastuvat selkeimmin erot kokoomuksen ja SDP:n turvallisuuskäsityksissä EU-jäsenyyden aikaisessa todellisuudessa. Kokoomus korostaa ”ekonomisoidun turvallisuuden” vaurauden tyyntyttävää vaikutusta. SDP puolestaan painottaa ”moraalistetun turvallisuuden” merkitystä. Kokoomuksen EU-jäsenyyden aikainen turvallisuuskäsitys on luonteeltaan dedusoitu, ylärakenteiden ja erityisesti taloudellisen hyvinvoinnin leviämisen merkitystä korostava, kun SDP puolestaan nojaa redusoidun turvallisuuden käsitteeseen. Redusoitu turvallisuuskäsitys rakentaa turvallisuudesta moraalisen suureen, joka on ruohonjuuritason toimijoiden omaksuttava. Myyttitason puheessa on piileviä jäänteitä kansalaissodan jälkeisestä, monarkistisen oikeiston ”lujan hallitusvallan” korostuksesta (kokoomus) sekä ”kansanvaltaisesta valtioelämästä” (SDP).</p> <p>Keskeisinä lähteinä tutkimuksessa ovat toimineet mm. Perelmanin ja Olbrechts-Tytecan The New Rhetoric, Perelmanin Retoriikan valtakunta ja Barthesin Mytologioita.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords uusi retoriikka myyttianalyysi kokoomus SDP ulko- ja turvallisuuspolitiikka			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			